

DR. NYITRAI ENDRE*

A titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés alkalmazása során felmerülő kérdések

I. Bevezetés

A hagyományos nyomozati eszközök és módszerek a kiemelt ügyek felderítésekor illetve nyomozásakor, valamint a szervezett bűnözés elleni küzdelem során kevésnek bizonyulhatnak, ezért fontos szerepet kapnak a különleges eszközökkel titokban, konspiráltan beszerzett információk, melyek később a bizonyítás során bizonyítékként jelenhetnek meg.

A titkos eszközök használata a speciális nyomozati eszközök táborába sorolható, egyes bűncselekmények felderítése alkalmával a használatuk legtöbbször nélkülözhetetlen, mivel a technika fejlődésével a bűnszervezetek tevékenysége, munkamenete konspiráltabbá, szervezettebbé vált, így a megismerésük, felderítésük a titkos eszközök nélkül legtöbb esetben lehetetlen.

A szervezett bűnözésen belül elhelyezkedő terrorizmus elleni küzdelem sem képzelhető el titkos információ nélkül.

A titkos eszközök által beszerzett adatok egy konkrét ügyben nagyon fontos részt képviselhetnek, de az így beszerzett bizonyítékok önmagukban nem lehetnek elegendőek, további bizonyításra is szükség van. A különleges eszközök által beszerzett bizonyítékokat a többi bizonyítékkal együtt, összességükben kell értékelni.

A tanulmány a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés során felmerülő gyakorlati kérdéseket a jogszabályi háttér figyelembevételével, illetve a különleges eszközök bővítésének lehetőségeit (központi adatbázis-raszter nyomozás keretében) tárgyalja. Továbbá az írás kizárólag a nyomozó hatóság (rendőrség)

oldaláról vizsgálja a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtést és a titkos adatszerzést.

A büntetőeljárás során a hatóságok legtöbbször klasszikus adatszerző módszereket vesznek igénybe, azonban fontos szerepet tölt be a kiemelt bűncselekmények felderítésekor a titkos adatgyűjtés.

A titkos adatgyűjtés alkalmazáskor az érintett személy nem tud az információgyűjtő tevékenységről, mely egyoldalúnak tekinthető, hiszen a hatóság végzi. Az eljárásban érintett személyeknek azonban van jogosultsága adatszer-

zésre, amikor is például az 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (továbbiakban: Be.) lehetővé teszi a jelenléte az egyes eljárási cselekményeknél, továbbá az irat megismerésekor. A hatóság az adatszerzés során az esetek többségénél a tevékenységét nem titkolja, úgy mint például a házkutatásnál, kihallgatásnál, vagy a lefoglalásnál. Azonban vannak olyan adatszerző módok a Be.-ben, amikor a tevékenységét konspiráltan hajtja végre, az érintet tudta nélkül, ilyen például a különösen védett tanú kihallgatása, fedett nyomozó igénybevétele, bírói engedélyhez kötött nem titkos adatszerzés, valamint a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés során.¹

A titkos adatgyűjtési fajták alkalmazása beavatkozást jelent a magánéletbe, alapvető jogokat sérthet, korlátozhat (magánlakás- és családi élet, az információáramlás szabadságát, magánlakás sérthetlenségét, levelezés tiszteletben tartását és a személyes adatok védelméhez való jogot), ezért a korlátozásnak célhoz kötöttnek kell lennie, továbbá arányosnak és a törvény által szabályozottnak kell lennie az önkényes használat elkerülése érdekében. A jogalkotónak eljárási garanciákat kell lefektetni.

A titkos információgyűjtés a 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény 8. cikkének hatálya alá tartozik. A 8. cikk 1. bekezdése szerint „mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.” Továbbá az egyezmény rendelkezik arról, hogy e jog gyakorlása egy demokratikus társadalomban, csak a törvényben meghatározott esetekben, nemzetbiztonsági, közbiztonsági okokból, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, közegészség vagy közérkölcsök, avagy mások

* PhD hallgató, PTE ÁJK.

¹Büntetőeljárás jog I–III. – Kommentár a gyakorlat számára (Második kiadás), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014., 942–943. o.

jogainak és szabadságának védelme érdekében korlátozható.

A titkos eszközök és módszerek használata nélkül előfordulhat, hogy egyes kiemelt bűncselekmények felderítése és bizonyítása lehetetlenné válhat. A társadalom védelme indokolja a bűncselekmény felderítését, az elkövető felkutatását.

A hatályos büntetőeljárás törvény megkülönbözteti a titkos adatszerzést és a titkos információgyűjtést.² A nyomozás elrendelését megelőzően a rendőrség az 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: az Rtv.) alapján a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtést a rá vonatkozó szabályok szerint végzi. Ha azonos ügyben korábban bíró által engedélyezett titkos információgyűjtést folytattak és nyomozást elrendeltek, a titkos információgyűjtést a Be. szerint, mint titkos adatszerzést lehet folytatni.³

II. Különleges eszközök területei

A bírói engedélyhez kötött eszközök tekintetében a rendőrség (nyomozó hatóság) a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés keretében az érintett tudta nélkül a Be. és az Rtv. rendelkezései alapján:

- *a magánlakásban történeteket technikai eszközök segítségével megfigyelheti és rögzítheti,*
- *postai küldeményt, valamint beazonosítható személyhez kötött zárt küldeményt felbonthat, ellenőrizheti, és azok tartalmát technikai eszközzel rögzítheti,*
- *elektronikus hírközlési szolgáltatás útján továbbított kommunikáció tartalmát megismerheti, az észlelteket technikai eszközzel rögzítheti, valamint*
- *számítástechnikai eszköz vagy rendszer útján továbbított, vagy azon tárolt adatokat megismerheti, rögzítheti és felhasználhatja.*

Azonban az Rtv. lehetővé teszi a nyomozó hatóságnak kizárólag a titkos információgyűjtés során a bírói engedély alapján a nyomozás elrendeléséig, *hogy a magánlakást titokban átkutasson, és az észlelteket technikai eszközzel rögzítse.* A Be., pedig nem rögzíti, hogy a titkos adatszerzés alkalmával titkos kutatást eszközöljön a nyomozó hatóság.

Egyes nézetek szerint az eltérő jogszabályi rendelkezés indokolt, függetlenül attól, hogy a Be. alapján a nyomozó hatóság az eljárás eredményessége érdekében házkutatás végrehajtását, mint kényszerintézkedést elrendelhet. Nem értek egyet ezzel az állásfoglalással, hiszen a titkos információgyűjtés során magát az információt ellenőrizik, és a házkutatásra nincs le-

hetőség. A Be. által szabályozott házkutatás, pedig akkor tartható, ha megalapozottan feltételezhető, hogy az a bizonyítási eszköz megtalálására vezet. A titkos kutatás, így pótolható a házkutatással is, mivel az a bizonyítékok beszerzésére és lefoglalására irányul.

A titkos információgyűjtés keretében a rendőrség hatáskörrel és illetékességgel rendelkező felderítő szervének vagy nyomozó hatóságának vezetője terjeszti elő a különleges eszköz alkalmazása iránti kérelmet. A nyomozó hatóság székhelye szerint illetékes járásbírósnak a törvényszék elnöke által kijelölt bírója engedélyezi.⁴

A rendőrség a büntetőeljárás során előterjesztést írhat a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészségnek a titkos adatszerzés indítványozására és az ügyészség a jogszabályi feltételek fennállása esetén indítványozhatja a nyomozó bírónál a titkos adatszerzés elrendelését.

Indokolt lenne az ügyészt, mint közvetítő kapcsolatot is beiktatni a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtésnél is, mely során az ügyész indítványozná a bírói engedélyhez kötött különleges eszköz használatát. A titkos információgyűjtés során nem valósul meg az igazságszolgáltatási kontroll, mivel az engedélyezésben nem vesz részt az ügyész. További problémaként merülhet fel, hogy az ügyészség nem minden esetben értesül a titkos információgyűjtésről, ha a rendőrség a titkos információgyűjtést lezárja (nyomozást nem rendel el, feljelentést nem tesz), és akár az ott beszerzett adatok az adott vagy más bűnyűben a későbbiekben segítségül szolgálhatnak.

A rendőrség által végzett titkos információgyűjtés során információ merülhet fel konkrét bűncselekmény elkövetésére, annak időpontjára, és helyére, majd ezt követően a rendőrség a bűncselekményt elkövető személyeket tetten éri és elfogja, mely során megindul a büntetőeljárás. Tehát a felderítő szerv intézkedésével megindul a büntetőeljárás, melyet a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság fog lefolytatni. Tehát nem a felderítő szerv tett feljelentést és nem maga rendelte el a nyomozást. Felderítő szerv rendőri jelentést készít az elfogásról, az előállításról és megindul az eljárás. Ebben az esetben előfordul, hogy a felderítő szerv „szabadon mérlegel” és nem látja szükségesnek az illetékes ügyész tájékoztatását a titkos információgyűjtésről, mivel annak eredményét nem kívánja felhasználni a büntetőeljárásban.

Összegezve: ha a rendőrség (felderítő szerv) nem rendelte el a nyomozást, valamint nem is tett feljelentést és az ügyész valószínűleg nem fog értesülni a korábban folytatott titkos információgyűjtésről, pedig elképzelhető egyes megállapításokat fontosnak tartott volna.

A külön engedélyhez kötött titkos információgyűjtés során hiányzik az ügyész szerepe, mivel az engedélyezésből kimarad, hiszen a nyomozó hatóság közvetlenül fordul kérelemmel a bíróhoz. Hiányzik a tit-

² Azonban a titkos információgyűjtés és adatszerzés fogalmát nem határozza meg sem az Rtv., sem a Be.

³ 1998. évi XIX. törvény 200. § (4) bek.

⁴ 1994. évi XXXIV. törvény 70. § (1) bek., 71. § (1) bek.

kos információgyűjtés feletti felügyelet, nem valósul meg a 2/2007. (I. 27.) AB határozatba foglalt állandó, folyamatos és kötelező ellenőrzés, nem jelenik meg garancia arra, hogy nem sértik meg az arányosság követelményét.

III. Jogorvoslat

A titkos információgyűjtés kizárja a hatékony jogorvoslat lehetőségét, ezért az alkalmazást három szakaszból álló ellenőrzésnek kell alávetni, egyrészt az elrendelések, a beavatkozás végrehajtásakor, és a beavatkozás végrehajtása után. Az ellenőrzést a végrehajtó hatalomtól független testületnek kell végezni. A rendszeres ellenőrzés garancia arra, hogy az arányosság követelményét nem sértik meg.⁵

A Be. előírja az ügyész és a nyomozó hatóság vezetőjének részére, hogy a titkos adatszerzést haladéktalanul szüntesse meg, ha a jogszabályban meghatározott előfeltételek már nem állnak fent, az engedélyben megjelölt célját elérte, vagy a további alkalmazásától sem várható eredmény (a bizonyítékok beszerzése már nem valószínűsíthető). Továbbá meg kell szüntetni a titkos adatszerzést, ha halaszthatatlan elrendelés esetén a bíróság az indítványt elutasította, az engedélyben megállapított időtartam eltelt, vagy a nyomozást megszüntették.

A nyomozó hatóság vezetőjének a titkos információgyűjtés során haladéktalanul el kell rendeli az Rtv. szerint a különleges eszköz használatának megszüntetését, ha annak sürgősségi elrendelt alkalmazását a bíró nem engedélyezte.

A jogszabályok nem határozzák meg a haladéktalanság fogalmát, hogy mikor, meddig, hány napot lehet alatta érteni, mihez kell időben viszonyítani, mely eltérő jogértelmezésre ad lehetőséget (a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának Bkv. 74. számú véleményében foglaltak tárgyalják a haladéktalanságot).

A nyomozó bíró dönt a Be. 207. § (1) bekezdés alapján a titkos adatszerzés engedélyezéséről, megszüntetéséről, a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásra való alkalmasságának megállapításáról, valamint a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről. Az Rtv. 63. § (5) bekezdése lehetővé teszi, hogy a beszerzett adat és az információgyűjtés ténye tekintetében az ügyész és a bíró a titkos információgyűjtés során külön engedély nélkül megismerheti az adat tartalmát. A Be. nem rendelkezik arról, hogy a nyíltá nem tett titkos információgyűjtés eredményét, hogyan tudja az eljáró bíró bizonyítékként felhasználni, kezdeményezheti-e a felhasználását.

Dr. Kenese Attila (A titkos információgyűjtés és

adatszerzés alkalmazása és eredményeinek felhasználása során felmerülő jogértelmezési kérdések a bírósági gyakorlat tükrében) című tanulmányában olvasható, hogy a Pest Megyei Bíróság egy jogerős ítéletének meghozatala előtt az 2/2007. AB Határozatból kiindulva, megállapította, hogy az eljáró bíró kezdeményezheti a tárgyalási szakban a titkos információgyűjtés eredményének nyíltá tételét, és bizonyítékként történő felhasználását.⁶

*A titkos információgyűjtés során a külön engedélyhez kötött titkos információgyűjtés során szerzett és rögzített adatokat az engedélyező bíró megismerheti.*⁷

*Míg a titkos adatszerzést engedélyező bíró megkeresésre a titkos adatszerzés során a megkeresés időpontjáig beszerzett adatokat az ügyész köteles bemutatni. Ha a bíró megállapítja, hogy engedély kereteit túllépték, a titkos adatszerzést megszünteti, más törvénysértés esetén a titkos adatszerzést megszüntetheti. E végzés ellen a fellebbezésnek nincs helye.*⁸ (Az érintett személy érdekeit szolgálja ez a rendelkezés, hiszen egy titkos adatgyűjtés keretében nincs lehetősége jogorvoslatra.)

*Továbbá az ügyész a titkos adatszerzés tényéről – annak befejezését követően – értesíti a bírói engedélyben érintettet, ha az érintett ellen nem indult büntetőeljárás, és az értesítés a büntetőeljárás sikerét nem veszélyezteti.*⁹

Felmerül a kérdés, hogy a külön engedélyhez kötött titkos információgyűjtés során szerzett és rögzített adatokat, ha az engedélyező bíró bármikor megismerheti, mit tehet, ha az engedélyezés kereteit a nyomozó hatóság túllépte, illetve más törvénysértést észlel?

Az engedélyező bíró feljelentéssel élhet jogosulatlan titkos információgyűjtés vagy adatszerzés büntette miatt.

Jogosulatlan titkos információgyűjtés vagy adatszerzés:

307. § (1) *Az a hivatalos személy, aki bíró vagy az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, illetve titkos adatszerzést*

a) engedély nélkül végez, vagy az engedély kereteit túllépi,

b) jogosulatlanul elrendel vagy engedélyez, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a hivatalos személy, akinek valótlan tényállítása alapján bíró vagy az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, illetve titkos

⁶ Kenese Attila: A titkos információgyűjtés és adatszerzés alkalmazása és eredményeinek felhasználása során felmerülő jogértelmezési kérdések a bírósági gyakorlat tükrében, Budapest, 2013, http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/kenese_attila__a_titkos_informaciogyujtes_es_adatszerzes%5Bjogi_forum%5D.pdf

⁷ 1994. évi XIX. törvény 74. §

⁸ 1998. évi XIX. törvény 205. § (1) bek.

⁹ 1998. évi XIX. törvény 205. § (5) bek.

⁵ 2/2007. (I. 24.) AB határozat

adatszerzést az arra jogosult elrendeli vagy engedélyezi.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény jelentős érdeksérelmet okoz.

Nem szolgálja a folyamatos ellenőrzést az Rtv. 73. § (3) bekezdése, mely szerint *a különleges eszközzel végzett megfigyelés befejezését követő 8 napon belül meg kell semmisíteni a megfigyelés célja szempontjából érdektelen rögzített információt vagy az ügyben nem érintett személy adatait.*

Összegezve: a Be. rögzíti, hogy az engedélyező bíró, ha engedélyezés keretét túllépték a titkos adatszerzést megszünteti és más törvénysértés esetén megszüntetheti, ellentétben az Rtv. rendelkezéseivel, ahol csak megismerést tesz lehetővé.

Továbbá indokolt lenne a titkos információgyűjtés esetén az Rtv.-ben az engedélyező bíró jogkörét kiegészíteni azzal, hogy ha megállapítja, hogy az engedély kereteit túllépték, akkor a különleges eszköz használatát megszünteti, továbbá más törvénysértés esetén megszüntetheti.

IV. A határidő kérdése

A magánlakás hasonlóképpen került megfogalmazásra az Rtv.-ben és a Be.-ben, mely szerint *magánlakásnak minősül a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület, a nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyen kívül minden más helyiség vagy terület, továbbá – a közösségi közlekedési eszköz kivételével – a jármű.* Elég tág fogalmat határoz meg a jogszabály, így megfigyelési tárgy lehet egy munkahelyi iroda, hotel szoba, büntetés-végrehajtási intézet udvara, folyosói, vagy kihallgató szoba.

Egyes álláspontok alapján a rendőrségi kihallgató szoba is magánlakás kategóriába tartozik, mivel nem tekinthető nyilvános, közönség részére nyitva álló helyiségnek és a rendőrség így bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést alkalmazhat. Így a vallomást megtagadó terhelt és a vizsgáló rendőrök közötti kötetlen beszélgetés a kihallgatást követően technikai eszközzel megfigyelhető és rögzíthető, mely során, ha a terhelt beismeri a bűnösségét, abban az esetben a bíróság a felvételt okirati bizonyítékként felhasználhatja. Meglátásom szerint nem fogadható el bizonyítékként a gyanúsított kihallgatást követően a terhelt és vizsgáló rendőr között elhangzott rögzített beszélgetés bizonyítékként, függetlenül attól, hogy a bíró engedélyezte a titkos adatszerzést vagy sem.

A rendőrség a magánlakásban történteket technikai eszköz segítségével megfigyelheti és rögzítheti az engedélyben szereplő időtartam alatt.

Felmerül a kérdés, hogy a magánlakásban mikor történjen a technikai eszköz beszerelése illetve kiszérése? Az engedélyben szereplő kezdő időpont előtt, vagy határidő lejártá után, ebben az esetben két alkalommal kell a megfigyelt területre bejutni (Megvalósul-e magánlaksértés a beszerelés során?).

Ha engedélyezett időszakban történik a behatolás, akkor idővesztés merülhet fel, tehát engedélyezett idő kevesebb a megfigyelésre.

A jogalkotó nem rendelkezik, hogy a technikai eszköz mikor kell be-, illetve kiszerezni, így jelen meglátásom szerint olyan technikai eszközt lehet igénybe venni magánlakás megfigyelésére, melyhez a lakásba nem kell bejutni. Ezt a hiányosságot pótolnia kell a jogalkotónak.

*A titkos adatszerzés legfeljebb kilencven napra engedélyezhető, ez ismételt indítványra egy alkalommal legfeljebb kilencven napra meghosszabbítható*¹⁰. Ellentétben az Rtv.-vel *a bíró a különleges eszköz alkalmazását, illetve igénybevételét estenként 90 napra engedélyezheti, illetőleg 90 nappal ismételten meghosszabbíthatja*.¹¹

A két szabályozás azonosnak tűnik elsősre, azonban a jogalkotó a titkos adatszerzés esetén „egy alkalommal” tette lehetővé az alkalmazást, tehát az titkos adatszerzés hosszabbítás esetén 180 napig végezhető. A titkos információgyűjtés során alkalmazott különleges eszköz annyiszor 90 nappal ismételten hosszabbítható az Rtv. alapján, ahányszor a bíró engedélyezte.

Nem tartanám elfogadhatónak egy olyan gyakorlat kialakulást sem, hogy a különleges eszköz alkalmazását a titkos információgyűjtés során egy alkalommal hosszabbítanák meg 90 nappal, hasonlóan a titkos adatszerzés szabályozásához. (A különleges eszköz használatának az időtartama a hosszabbítással együtt a gyakorlatban 180 napig lenne folytatható.) Területenként más és más bíró gyakorlat alakulhat ki a titkos információgyűjtés során, és így az elképzelhető, hogy egyes területeken akár egy évig is alkalmazhatnának különleges eszközöket. A jogalkotónak egységes rendelkezést kellene kialakítani a titkos információgyűjtésre vonatkozó szabályok és titkos adatszerzésre vonatkozó rendelkezések során, mivel az eltérő szabályozás meglátásom szerint nem indokolt.

A Be. 200. § (1) bekezdése alapján *a nyomozó hatóság a titkos adatszerzés a nyomozás elrendelésétől a nyomozás iratainak ismertetéséig végzi.* Továbbá a Be. 170. § (4) bekezdése szerint *nyomozás elrendelése nélkül indul meg a nyomozás, ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság a bizonyítási eszközök biztosítására, az elkövetéssel gyanúsítható személy kilétének megállapítása, elrejtőzésének, a bűncselekmény befejezésének avagy újabb bűncselekmény elkövetésének megakadályozása végett vagy késedelmet nem tűrő más okból nyomozási cselekményt végez.* Felmerül a kérdés, hogy lehet-e folytatni titkos adatszer-

¹⁰ 1998. évi XIX. törvény 203. § (5) bek.

¹¹ 1994. évi XXXIV. törvény 71. § (3) bek.

zést, ha a nyomozás megindult, de nem rendelték el? Lehet-e még folytatni a titkos információgyűjtést, ha nyelvtani értelmezést vesszük alapul? Ha figyelembe vesszük a Be. 200. § (4) bekezdését akkor, ha azonos ügyben rendelik el a nyomozást, akkor titkos információgyűjtést csak titkos adatszerzésben lehet folytatni, továbbá a 202. § (2) bekezdése szerint az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozás elrendelését követően a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést a Be. alapján végzi.

Felmerül továbbá, hogy az iratismertetés után van-e lehetőség az ügyészi és a bírói szakban a titkos adatszerzés alkalmazására?

Függetlenül a nyelvtani értelmezéstől, illetve a nyomozás megindulásától vagy elrendelésétől, attól az időponttól kezdve, hogy a nyomozó hatóság nyomozási cselekményt végez, tehát a Be.-t alkalmazza a rendőrség, a titkos információgyűjtést nem lehet tovább folytatni. Tehát a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés alkalmazása során, ha a rendőrség az elkövetőt bűncselekmény elkövetésén tetten éri, a büntetőeljárás szabályait kell alkalmazni és az eljárás megindulása után pl.: az elfogás után keletkezett közlemények nem használhatóak fel bizonyítékként, függetlenül attól, hogy a különleges eszköz alkalmazásának határideje még nem járt le.

Az ügyész az iratok ismertetése után hozhat olyan intézkedést, hogy további nyomozási cselekményeket kell elvégezni, mely után ismételt iratismertetésre fog sor kerülni.¹² Tehát helye van a titkos adatszerzésnek az irat ismertetéséig.

A Be. rendelkezik a titkos adatszerzés elrendelésekor az indítvány tartalmi elemeiről, mely között például felsorolja, hogy a titkos adatszerzés tervezett alkalmazásával érintett nevét, illetőleg az azonosításra alkalmas adatot, valamint a titkos adatszerzés vele szemben alkalmazni kívánt eszközének, illetőleg módszerének megnevezését is. Azonban az érintett nem minden esetben azonos a célszeméllyel, pontosabban elkövetővel, mivel előfordulhat, hogy az elkövető kapcsolatba kerül az érintettel, akinek a tudtával, beleegyezésével (lakásában, gépkocsijában) történik a megfigyelés, míg a célszemély tudta nélkül, mely során nem bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzésről, hanem egyéb adatszerző tevékenységről beszélhetünk.¹³

Összegzés: a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtésnek részben másolata a titkos adatszerzés, az előbbit az Rtv., az utóbbit a Be. szabályozza, továbbá a titkos adatszerzés keretében titkos kutatás nem folytatható, eltérések az indítványozó és kérelmező személyében, az időtartamban, az engedélyező bírók jogkörében van.

A nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége azonosnak tekinthető a bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtéssel, mivel a *nyomozó hatóság*

az adatszerző tevékenysége során az ügyész engedélyével a nyomozó hatóság olyan tagját is igénybe veheti, aki e minőségét leplezi (fedett nyomozó), valamint a *réa irányadó törvény* szerint más, bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtést is végezhet.

V. Bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtés

Az Rtv. 64. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a 63. § (1) bekezdésében meghatározott bűnüldözési feladatának teljesítése érdekében

a) informátort, bizalmi személyt vagy a rendőrséggel titkosan együttműködő más személyt vehet igénybe;

b) az eljárás céljának leplezésével (puhatolás) vagy a kilétét leplező fedett nyomozó igénybevételeivel információt gyűjthet, adatot ellenőrizhet;

c) saját személyi állománya, valamint a vele együttműködő személy és rendőri jelleg leplezésére, védelmére fedőokiratot állíthat ki, használhat fel, fedőintézményt hozhat létre, és tarthat fenn;

d) a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható és vele kapcsolatban lévő személyt, valamint a bűncselekménnyel kapcsolatba hozható helyiséget, épületet és más objektumot, terep- és útvonalszakaszt, járművet, eseményt megfigyelhet, arról információt gyűjthet, az észlelteket hang, kép, egyéb jel vagy nyom rögzítésére szolgáló technikai eszközzel (a továbbiakban: technikai eszköz) rögzítheti;

e) a bűncselekmény elkövetőjének leleplezésére vagy a bizonyítás érdekében – sérülést vagy egészségkárosodást nem okozó – csapdát alkalmazhat;

f) mintavásárlás végzése érdekében informátort, bizalmi személyt, a rendőrséggel titkosan együttműködő más személyt vagy fedett nyomozót, továbbá – az ügyész engedélyével – álvásárlás, bizalmi vásárlás, bűnszervezetbe való beépülés, illetve – a 2. § (4) bekezdésére is figyelemmel – ellenőrzött szállítás folytatása érdekében fedett nyomozót alkalmazhat;

g) ha a bűncselekmény megelőzésére, magakadályozására, felderítésére, az elkövető elfogására, kilétének megállapítására nincs más lehetőség, a sértettet szerepkörében – életének, testi épségének megóvása érdekében – rendőr igénybevételeivel helyettesítheti;

h) hírközlési rendszerekből és egyéb adattároló eszközökből információt gyűjthet.

A fenti szempontok figyelembevételével a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége során az ügyész engedélyével bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtést végezhet.

A rendőrség a bűnüldözési feladatának teljesítése érdekében a bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtést folytathat, azonban az álvásárlást,

¹² 1998. évi XIX. törvény 216. § (1) bek. a) pont

¹³ Szokola Gábor: *A büntetőeljárás törvény magyarázata 1.*, Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsgazdálkodó Kft., Budapest, 2009., 698–699. o.

bizalmi vásárlást, bünszervezetbe beépülést, és a fedett nyomozóval végrehajtott ellenőrzött szállítást az ügyész engedélyével végezhet.

A nyomozás alkalmával a bírói engedélyhez nem kötött információgyűjtés során fontos szerepet tölt be, hogy az életet, a testi épséget, a vagyont veszélyeztető fenyegetés, zsarolás, bűncselekményre való felbujtás esetén a rendőrség a használó kérelmére a használatában lévő készüléken folytatott telefonbeszélgetés útján továbbított közlés tartalmát a kérelemben foglalt időhatáron belül megismerheti, azt technikai eszközzel rögzítheti. A kérelem alapján sokkal gyorsabban el lehet rendelni az ellenőrzését, és a beszerzett információk további nyomozati cselekmények végrehajtását teszik lehetővé.

VI. Célhoz kötöttség

A titkos eszközök használatának elrendelésekor figyelembe kell venni az adatok célhoz kötöttségének elvét, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 4. § (1) bekezdését, mely alapján személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.

Továbbá fontos követelmény, hogy a titkos információgyűjtés ne konkrét bűncselekményre vonatkozzon, hanem konkrét ügyre, mivel a bírói engedélyben lehetséges minősítés kerül rögzítésre. Ha nem így lenne, akkor nehéz lenne felhasználni a beszerzett adatokat bizonyítékként, ha a kérelem benyújtásától a jogerős ítéletig változatlan maradna a cselekmény jogi minősítése. Ha a másik esetet vennénk, akkor a nyomozó hatóság minden lehetséges büntetőjogi minősítésre kiterjesztené a kérelmet és így ellentétes lenne a célhoz kötöttség elvével. A titkos információgyűjtés során lehet behatárolni a cselekmény minősítését, mely lehet meg sem történt és csak a nyomozás, valamint az ügyészi és bírósági állásfoglalás során történhet meg.¹⁴

A hatályos jogszabály a titkos adatszerzés eredményének felhasználása során már nem használja a cél fogalmát, hanem konkrét tartalommal írja le. »A Be. 200–206/A. § rendelkezései közül a felhasználás cél-

követő tartalma, illetve az „eredeti cél” tartalma szempontjából a

- milyen érdekből [200. § (1) bek.],
- mely bűncselekmény esetében (201. §)
- és kivel szemben, illetve hol (202. §) lehet alkalmazni kérdésekre válaszoló rendelkezésnek van jelentősége.

E rendelkezések nyelvtani és rendszertani értelmezéséből következik, hogy az „eredeti cél” és a „végcél” egymással való megfelelése három összetevő egybevetésén alapul (az elrendelés érdeke, a konkrét bűncselekmény és az alkalmazással érintett mint alany).¹⁵

VII. Taktikai szempontok

1. Kapcsolási szám

4/2007. BK vélemény alapján a Be. 203. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint telefonlehallgatás esetén az ügyészi indítványnak a kapcsolási számot is tartalmaznia kell, s ha a bíróság az indítványnak helyt ad, a kapcsolási számot a titkos adatszerzést engedélyező határozatában is feltünteti. Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. tv. 157. §-a (2) bekezdésének f) pontja szerint az elektronikus hírközlési szolgáltató – egyebek között – a szolgáltatás igénybevételekor használt készülék egyedi azonosítóját (IMEI) is kezeli. Az egyedi azonosítóval ellátott készülékekhez több kapcsolási szám is tartozhat, ezért a Be. 203. §-ának alkalmazásában az ügyészi indítvány és a bírói engedély a készülék egyedi azonosítójára (IMEI) is kiterjedhet.¹⁶ Telefonlehallgatás alkalmával az IMEI szám feltüntetése is elegendő, nem kell rögzíteni a telefonszámot.¹⁷

Fontos információ lehet az IMEI szám és a hozzá kapcsolható IMSI számok (telefonszámok) a felderítést és a nyomozást végző hatóságok számára. A célszemély (az érintett) legtöbbször úgy taktikázik, hogy cserélgeti a telefonszámait, melyet a meglévő (állandó) telefonkészülékébe helyez be. Továbbá előfordulhat, hogy a dual kártyás telefonkészülék esetén, ún. „dobós”¹⁸ SIM kártyát cserélget az elkövető az állandó telefonszáma mellett és a „dobós” SIM kártyán bonyolítja le a bűnös tevékenységét.

A telefonlehallgatás elsősorban a felderítést teszi lehetővé, a megállapított és az ellenőrzött közlemény későbbiekben bizonyítékká válhat okirat formában.

Az elektronikus hírközlési szolgáltatás igénybevé-

¹⁵ Büntetőeljárás jog I–III. – Kommentár a gyakorlat számára (Második kiadás), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014., 979. o.

¹⁶ 4/2007. BK vélemény

¹⁷ Kenese Attila: A titkos információgyűjtés és adatszerzés alkalmazása és eredményének felhasználása során felmerülő jogértelmezési kérdések a bírósági gyakorlat tükrében, Budapest, 2013, http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/kenese_attila__a_titkos_informaciogyujtes_es_adatszerzes%5Bjogi_forum%5D.pdf

¹⁸ A „dobós” SIM kártya jelentése: olyan telefonszám (SIM kártya), amit a célszemély pár alkalommal használ bűnös tevékenységének, illetve a büntérsaival folytatott beszélgetések lebonyolítására.

¹⁴ Kenese Attila: A titkos információgyűjtés és adatszerzés alkalmazása és eredményének felhasználása során felmerülő jogértelmezési kérdések a bírósági gyakorlat tükrében, Budapest, 2013, http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/kenese_attila__a_titkos_informaciogyujtes_es_adatszerzes%5Bjogi_forum%5D.pdf

telekor az érintett által használt készülék egyedi azonosítóval (IMEI) rendelkezik. Előfordult-e, hogy a keleti országokban gyártott mobil-telefonkészülékek azonos egyedi számmal rendelkeznek, mely készülékeket az interneten keresztül bárki megrendelhet? Valóban előfordulhat, hogy egy IMEI szám van hozzárendelve több készülékhez, így 4/2007. BK vélemény rendelkezései alapján az ügyész mielőtt az indítványt a készülék egyedi azonosítójára (IMEI) is kiterjesztené, megkereséssel kell élnie az elektronikus hírközlő szolgálatok felé, annak megállapítása céljából, hogy a kérdéses IMEI számú készülékbe, milyen IMSI (telefonszámot) helyeztek be, mely során elkerülhető, hogy esetleg több ezer felhasználót vonjanak ellenőrzés alá az engedélyben megállapított időtartam alatt.

2. Taktikai blöff

Felmerül a kérdés titkos adatszerzés esetén, amennyiben az alkalmazásától további eredmény nem várható és releváns információ nem keletkezik, a megszüntetése előtt lehet-e alkalmazni az eljárás során ún. taktikai blöfföt, amely során olyan magatartás tanúsítása, illetve szituáció teremtése történik, amelynek célját, jelentőségét az érintett személy nem érti vagy nem ismeri fel?¹⁹

Az eljárásban részt vevő személynek (bírói engedélyben nem érintettnek) a kihallgatása során elfogadható olyan taktikai blöff alkalmazása, mely során olyan valós kérdéseket teszünk fel és információkat közlünk, mely során a tanú az új tények tükrében egy információs láncot indíthat el a kihallgatást követően, mely során titkos adatszerzéssel érintett személy releváns közleményeket bonyolíthat le.

Továbbá taktika lépésként elfogadható-e olyan szituáció-teremtés, mely során például a nyomozó hatóság tagja(i) rendőri jelleg leplezése nélkül az érintett lakcímére (a nevére kiállított) idézést visznek ki a távollétében és a lakcímen tartózkodó hozzátartozónak kerül kézbesítésre az idézés? Így elképzelhető lenne, hogy az érintett személyt telefonon értesítik az idézésről, aki feltételezhetően a kapott értesítés után az esetleges bűntársaival telefonon kapcsolatba lép, vagy már az értesítés során releváns információ hangzik el. Amennyiben ezt követően nem keletkezik érdemleges információ, valóban lezárható a titkos adatszerzés.

3. Poligráf

A nyomozó szerv a terhelt vagy a tanú vallomását a nyomozásban poligráf alkalmazásával vizsgálhatja.

A poligráf vizsgálatot követően előfordulhat, hogy a tanú megváltoztatja vallomását, beismerheti a bűncselekmény elkövetését, miután ismertetik a vizsgálat eredményét. Egy ügyben feljelentést tettek a rendőrkapitányságon, hogy egy ismeretlen személy eltulaj-

donította gépkocsiját a szórakozóhely elől, amit félve az édesanyja hitelre vásárolt. Az ügyben poligráfot alkalmaztak és a tanúval ismertették a vizsgálat eredményét, aki ezt követően beismerő vallomást tett.²⁰

Felmerül a kérdés, hogy elrendelhető-e a poligráf eredményét követően a tanú vonatkozásában a titkos adatszerzés, amennyiben a Be.-ben rögzített feltételek is megvalósulhatnak.

VIII. Az érintett jogai

A büntetőeljárásban résztvevő terhelt jogosult arra, hogy

a) a gyanúsítást, a vád tárgyát, illetőleg ezek változását közöljék vele,

b) ha e törvény másképp nem rendelkezik – az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás során az őt érintő iratokba betekintszen,

c) megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre,

d) a védelmére szolgáló tényeket az eljárás bármely szakaszában előadja, indítványokat és észrevételeket tegyen,

e) jogorvoslattal éljen,

f) a büntetőeljárás jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon.

Továbbá a Be. alapján a terheltet megilleti a védelem joga, továbbá a gyanúsítottat a kihallgatáson figyelmeztetni kell arra, hogy védőt választhat, illetőleg védő kirendelését. A gyanúsítottal a kihallgatás elején közölni kell a gyanúsítás lényegét, a gyanúsított kihallgatásáról a nyomozó hatóság olyan időben köteles intézkedni, hogy a terhelt megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre.

Ellentétben a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtéssel és a titkos adatszerzéssel érintett személy jogorvoslattal nem élhet az adatgyűjtés során, mivel az érintett tudta nélkül, konspiráltan történik, tehát nincs felkészülési ideje, nem hatalmazhat meg védőt sem. A Be. kizárólag arról rendelkezik, hogy *az ügyész a titkos adatszerzés tényéről – annak befejezését követően – értesíti a bírói engedélyben érintettet, ha az érintett ellen nem indult büntetőeljárás, és az értesítés a büntetőeljárás sikerét nem veszélyezteti.*²¹

A gyanúsított jogokkal rendelkezik a büntetőeljárás során, melyet a törvény felsorol, fontos tehát a garanciális szabályok megteremtése és használata a titkos adatgyűjtés során a jogorvoslat hiányában.

A különleges eszköz használata során az érintett személynek nincs lehetősége védekezésre, arra kizárólag a nyíltá tétel után kap lehetőséget. Továbbá a megfigyelés során beszerzett közleményeket fenntar-

²⁰ Budaházi Árpád: Poligráf – Műszeres vallomáellenőrzés a bűnügyekben, NKE Szolgáltató Kft., Budapest, 2014., 145–146. o.

²¹ 1998. évi XIX. törvény. 205. § (5) bek.

¹⁹ Bócz Endre: Krimináltaktika I., Rejtjel Kiadó, Budapest, 2001., 208. o.

tással kell kezelni az esetek többségekor és legtöbbször csak felderítési célt kellene szolgálnia. (Előfordult, hogy a telefonlehallgatás során elhangzott adatok nem a valóságot képezik, mivel szándékosan félrevezető, téves információt közöl az ellenőrzött személy a közleményben szereplő másik félnek).

Amennyiben kizárólag a titkosan beszerzett adatokra építenék a büntetőjogi felelősséget, megalapozhatná a Be. 375. § (1) bekezdését, mely szerint *a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására.* Ilyennek kell tekinteni különösen, ha a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat megsértették, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogaikat nem gyakorolhatták, vagy ezek gyakorlását korlátozták.²²

A nyílttá tett adatokat önálló bizonyítékként nem szabad elfogadni, más bizonyítási eszközökkel együtt állja meg a helyét a bizonyítás során (pl.: tanúvallomással, tárgyi bizonyítási eszközökkel, okirattal), egy logikai kapcsolatot kell felállítani, továbbá a Be. alapján még a terhelt beismerése esetén is meg kell szerezni egyéb bizonyítékokat is.

IX. Raszter nyomozás

A titkos információgyűjtés során alkalmazott különleges eszközök körét ki lehetne egészíteni az ún. bűnügyi munkát segítő központi adatbázissal, amennyiben létrehoznák. A központi adatbázis a „raszter nyomozás” alapjait is lefedtetné.

Az adatbázisokban folytatható információszerző tevékenység megkönnyítené a büntetőeljárásban szereplő személyek, tárgyak felkutatását, kihallgatását, bizonyítási eszközök beszerzését, értékelését, nyomozási feladatok elvégzéséhez szükséges adatok összegyűjtését, nyomozási tervben foglaltak (nyomozási cselekményeknek, verziók ellenőrzésének) végrehajtását.

A tudomány fejlődésével a titkos információgyűjtő és adatszerző eszközök, módszerek a klasszikus adatgyűjtés halmazába kezdenek átlépni a megkeresés, puhatólás, környezettanulmány, megfigyelés, lakosság bevonása az adatgyűjtésbe, kriminalisztikai csapda körébe.

A jövő nyomozását jelenti a „raszter nyomozás”, mivel így idő takarítható meg, az által, hogy az íróasztal mögül gyorsan és könnyen számítógépen keresztül lehetne információhoz jutni, az információáradat fel-

gyorsulna és a tudomásra jutó adatok elősegítenék a kriminalisztikai gondolkodást.

A „raszter nyomozás” olyan metodikai módszer, mely során a kutatás az adatbázisokban történik és az elektronikusan rögzített adatok a nyomozás előbbre vitelét szolgálhatják, az adatok többsége azonban a felderítést és nem a bizonyítás tárgyát képezik.

A civil és a rendvédelmi adatbázisokat egy nyilván tartásban kellene összegyűjteni, mely hatékonytá tenné a bűnüldözést, és a lekérést követően „részletes” tanulmányt kapnánk az ellenőrzött személyről, az életviteléről, életmódjáról, mozgásáról, esetlegesen napi tevékenységéről, kapcsolatairól (továbbá bankszámláiról, pénzmozgásáról, híváslistáiról, igénybe vett egészségügyi szolgáltatásokról, közüzemi szolgáltatásokról stb.). A „központi adatbázis” szükséges, mivel kiemelt bűncselekmények nyomozásakor, hatékony eszközként szolgáltatathatna a bűnüldözéshez (a bűncselekmény felderítése, a terhelt személyének a megállapítása, felkutatása esetén). Egységes, mindenre kiterjedő adatbázis alkalmazása korlátozná például a magán- és családi élet, az információs önrendelkezéshez, és az információáramlás szabadságához és személyes adatok védelméhez való jogot. Az alkalmazást lehetővé tevő eljárási rendnek megfelelő garanciát kell adnia az egyén jogainak védelmére.²³

A titkos adatszerzés során előfordulhat, hogy az érintett személy konkretizált, de nevét a hatóság nem ismeri, ilyenkor az ügyészi indítványnak olyan adatot kell tartalmaznia, mely az érintett beazonosítását biztosítja (pl.: közismerten használt becenév, illetve gúnynév).²⁴ Ilyenkor lehetőség adódna, ha már működne a központi adatbázis, hogy a lehető legrövidebb időn belül annak a civilnyilvántartásából (közösségi oldalakon) illetve a rendvédelmi adatbázisából (kriminalisztikai archiváló rendszer- eModus, Net-zsarú) a gúnynév vagy becenév alapján szűrő-kutató ellenőrzését folytassanak le, mely hozzásegíthetne az érintett személy beazonosításához.

X. Befejezés

A tanulmányban felmerült kérdések alapján szükség lenne a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés szabályozását egységessé tenni, végrehajtásokat részletesen szabályozni (pl.: engedélyezésben részt vevő személyek köre, háttérkérdés, magánlakás megfigyelés esetén technikai eszköz beszerelésének kérdése).

²³ Nyitrai Endre: Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XV. kötet, Tanulmányok a „BIZTONSÁGI KOCKÁZATOK-RENDESZETI VÁLASZOK” című tudományos konferenciáról, Kiadja a Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja a Magyar Rendészettudományi Társaság közreműködésével, Pécs, 2014., 224. o.

²⁴ Büntetőeljárás jog I–III. – Kommentár a gyakorlat számára (Második kiadás), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014., 963. o.

²² Büntetőeljárás jog I–III. – Kommentár a gyakorlat számára (Második kiadás), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014., 944. o.

1. A központi adatbázisok használatának feltételei a titkos információgyűjtés és a büntetőeljárás során

A központi adatbázisból történő lekérést igazítani lehetne a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés egyes jogszabályi feltételeihez is. A központi adatbázis alkalmazási feltétele lehetne:

- öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény,
- üzletszerűen vagy bűnszövetségben elkövetett, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény,
- az új pszichoaktív anyaggal visszaélés, a kitartottság, a lelkiismereti és vallásszabadság megsértése, az ózonréteget lebontó anyaggal visszaélés, a hivatali visszaélés bűncselekménye,
- az egészségügyi termék hamisítása, az emberkereskedelem, a kerítés, a prostitúció elősegítése, a gyermekpornográfia, a környezetkárosítás, a természetkárosítás, a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése, a bűnpártolás, a vesztegetés, a vesztegetés elfogadása, a hivatali vesztegetés, a hivatali vesztegetés elfogadása, az embercsempészség három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett alakzata,
- a minősített adat és a nemzeti adatvagyon elleni bűncselekmények,
- a felsorolt pontok kísérlete, valamint - ha az előkészületet a törvény büntetni rendeli - előkészülete esetében.

Továbbá a központi adatbázisból lekérésnek abban az esetben lenne helye, ha megalapozottan feltehető, hogy más módon a bizonyíték beszerzése kilátástalan, vagy aránytalanul nagy nehézséggel járna és a központi adatbázisból lekéréssel a bizonyíték beszerzése valószínűsíthető lenne.

Az adatbázisból a lekérést az ügyész engedélyezné a nyomozóhatóság kérelmére, sürgős esetben (amennyiben a késedelem az adott ügyben nyilvánvalóan sértené a bűnüldözés eredményességéhez fűződő érdeket) a nyomozó hatóság rendelné el, ez esetben az elrendeléssel egyidejűleg az engedélyezés iránti kérelmet is elő kellene terjeszteni az ügyészség felé, amennyiben a kérelmet az ügyész elutasítaná a beszerzett adatokat meg kellene semmisíteni.

Fontosnak tartom a raszter nyomozás jogszabályi környezetét kidolgozni, és a technikai hátterét megvalósítani. ■

Irodalomjegyzék

Bócz Endre: *Krimináltaktika I.*, Rejtjel Kiadó, Budapest, 2001., 208. o.

Budaházi Árpád: *Poligráf, Műszeres vallomásellenőrzés a bűnügyekben*, NKE Szolgáltató Kft., Budapest, 2014., 145-146. o.

Kenese Attila: *A titkos információgyűjtés és adatszerzés alkalmazása és eredményének felhasználása során felmerülő jogértelmezési kérdések a bírósági gyakorlat tükrében*, Budapest, 2013., http://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/kenese_attila__a_titkos_informaciogyujtes_es_adatszerzes%5Bjogi_forum%5D.pdf

Büntetőeljárás jog I-III. - Kommentár a gyakorlat számára (Második kiadás), HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2014., 942-944. o., 963. o., 979. o.

Nyitrai Endre: *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XV. kötet*, Tanulmányok a „BIZTONSÁGI KOCKÁZATOK-RENDESZETI VÁLASZOK” című tudományos konferenciáról, Kiadja a Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja a Magyar Rendészettudományi Társaság közreműködésével, Pécs, 2014., 224. o.

Szokola Gábor: *A büntetőeljárás törvény magyarázata 1.*, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsgazdálkodó Kft., Budapest, 2009., 698-699. o.

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról 200. § (4) bek., 205. § (1)-(5) bek., 203. § (5) bek., 216. § (1) bek. a) pont

1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről 70. §. (1) bek., 71. § (1) bek., 74. §., 71. § (3) bek.

2/2007. (I. 24.) AB határozat

4/2007. BK vélemény